

Förberedande förskoleundervisning

Förberedande förskoleundervisning kan ges sådana barn med invandrarbakgrund som har svaga kunskaper i svenska. Förberedande förskoleundervisning ges antingen i förskolegruppen eller i åldersintegrerade grupper tillsammans med elever från den grundläggande utbildningen. Vanda stad har utarbetat en läroplan för förberedande undervisning inför den grundläggande utbildningen, som utnyttjas även inom den förberedande förskoleundervisningen.

I den förberedande förskoleundervisningen är barnets språkutveckling det centrala. Förutsättningen för att lära sig svenska är att barnet kan sitt eget modersmål och att svenska undervisas på ett målinriktat sätt. Svenskakunskaperna hos barn med olika språkliga bakgrunder observeras och kartläggs i mån av möjlighet redan före förskoleåret. Språkundervisningen och barnets språkinlärningsprocesser som utvecklats under inläringen av det egna modersmålet sammankopplas till alla lärhelheter inom förskoleundervisningen. Undervisningen differentieras genom att barnen delas in i smågrupper utgående från deras kunskaper i det svenska språket.

I Vanda utarbetas en **plan för barnets lärande i förberedande undervisningen** för alla barn som deltar i förberedande undervisning. När pedagogerna, barnen och vårdnadshavarna ställer upp målen för den förberedande undervisningen är det skäl att noggrant begrunda barnets kunskaper i det svenska språket samt dess förutsättningar för inläring. I val av undervisningsmetoder beaktas varje barns individuella sätt att lära sig. I planen för barnets lärande i förberedande undervisning ingår en plan för tvåspråkighet som utnyttjas för att stödja utvecklingen av både det egna modersmålet och det svenska språket. Utvecklingen av barnets kunskaper i det svenska språket följs upp med hjälp av en observationsblankett. Barnet kan till vissa delar självvärdera sina kunskaper med hjälp av det illustrerade förskoleflygplanet. I samband med utarbetandet av planen för lärande ges barnet möjlighet att berätta om sina egna mål för lärandet.

I förberedande förskoleundervisningen i Vanda sker **elevhandledning** dagligen genom att barnet uppmuntras och sporras i olika sammanhang. Pedagogerna till att barnet blir medvetet om sina egna styrkor och inlärningsfärdigheter. Inom den förberedande undervisningen får barnen öva sig i att fungera i grupp tillsammans med jämnåringar samt att förstärka de färdigheter som behövs i inläringen.

I **samarbetet mellan pedagogerna och vårdnadshavarna** beaktas familjens kulturella bakgrund samt de erfarenheter de har från sitt ursprungsland. Vårdnadshavarna görs förtrogna med den finländska småbarnspedagogikens och förskoleundervisningens mål och verksamhetssätt, innehållen och genomförandet av den förberedande undervisningen samt planen för förberedande undervisning som utarbetas för barnet. Vårdnadshavarna deltar i utarbetandet och utvärderingen av planen för förberedande undervisning. Vårdnadshavarna uppmuntras att delta i planeringen och utvärderingen av verksamheten i förskolan. Tolkningstjänster kan utnyttjas vid behov. I samband med hörandet av vårdnadshavarna fyller deltagarna tillsammans i blanketten Inledande diskussion. Med hjälp av diskussionen och anteckningarna från den får pedagogerna information om barnets tidigare skolgång/småbarnspedagogik, hens kunskaper i det egna modersmålet, övriga språkkunskaper samt andra styrkor.

Efter den förberedande förskoleundervisningen övergår barnet till grundläggande utbildning.

Överföringen av information från den förberedande förskoleundervisningen till den grundläggande utbildningen innebär att planen för den förberedande undervisningen med bilagor samt överföringsblanketten från förskola till skola överförs med vårdnadshavarnas tillstånd vidare till den grundläggande utbildningen.

I planeringen av **lärmiljöer** inom den förberedande förskoleundervisningen är det speciellt viktigt att beakta möjligheterna till helhetsskapande och differentiering. I den förberedande undervisningen sker helhetsskapandet genom att olika arbetssätt och metoder utnyttjas inom teman, projekt, lekar och daglig verksamhet. Med hjälp av stödbilder är det lättare för barnen att klara sig i vardagen och lära sig att förstå och använda det svenska språket. Differentieringen utgår från barnens styrkor, utvecklingsnivå, intressen samt individuella inlärningssätt. Genom differentiering av undervisningen får barnen möjligheten att lyckas, samtidigt som de får lämpliga utmaningar. Smågruppsverksamhet utnyttjas i differentiering av lärande. Beroende på barnets kunskaper och färdigheter kan det behöva differentierad handledning bl.a. i inläringen av vardagsfärdigheter.

I den förberedande förskoleundervisningen i Vanda gäller samma principer för **utvärderingen** som i förskoleundervisningen. Extra uppmärksamhet fästes vid inläringen av det svenska språket; pedagogerna följer upp utvecklingen av språkkunskaperna med hjälp av en observationsblankett. Barn som gått i förberedande förskoleundervisning får ett likadant intyg över deltagande som de andra förskolebarnen. Omfattningen av den förberedande förskoleundervisningen, undervisningens innehåll samt barnets framsteg beskrivs i planen för lärande i den förberedande undervisningen samt i informationsöverföringsblanketten från förskola till skola.

Det som beskrivits i läroplanen för förskoleundervisningen i Vanda om **språkets rika värld** gäller också den förberedande förskoleundervisningen, men huvudvikten ligger på inläringen av det svenska språket. Målen, innehållen och metoderna skrivs in i planen för förberedande undervisning. Förskolläraren använder en observationsblankett för att följa med utvecklingen av språkkunskaperna samt för planering och utvärdering. Extra uppmärksamhet fästes vid hörförståelse och muntliga färdigheter. Undervisningen och inläringen av svenska som andraspråk anknyts till alla lärområden inom förskoleundervisningen. Inläringen av det svenska språket är en process, som kräver växelverkan och välplanerade åtgärder för att lyckas. Ansvar för det egna modersmålet ligger hos familjen. Pedagogerna inom förskoleundervisningen uppmuntrar och stödjer familjen att bevara sitt eget språk och sin egen kultur. Pedagogerna diskuterar betydelsen av det egna modersmålet med familjen och hjälper dem att finna sätt att stödja och utveckla det egna språket i en ny språkmiljö. Förskolegruppen bekantar sig under förskoleåret med olika språk som finns representerade i barngruppen och får lära sig några vanliga ord och fraser. Med hjälp av böcker och muntliga berättelser får gruppen bekanta sig med folksagor från olika länder och olika versioner av dem. I Vanda stadsbibliotek finns det barnlitteratur på många olika språk och genom samarbetet med biblioteket är det lätt att stödja utvecklingen av det egna modersmålet.

Ifall det kommer fram att barnet som påbörjat förberedande förskoleundervisning behöver **stöd för växande och lärande** kontakter förskoleläraren den konsulterande specialbarnträdgårdsläraren. Utgångspunkten är att beslutet för förberedande förskoleundervisning blir i kraft och barnet får nödvändiga stödåtgärder. Om barnet behöver strukturella stödåtgärder sker detta enligt det som beskrivs i läroplanen för förskoleundervisningen i Vanda.

Elevvårdsarbetet i den förberedande förskoleundervisningen i Vanda utgör en del av elevvårdsarbetet i förskoleundervisningen i Vanda. Målet är att stödja barnets fysiska, psykiska och sociala utveckling samt skapa en hälsosam miljö för växande och lärande som stödjer barnets språk och kultur. Även om barnet saknar uppehållstillstånd har hen under den förberedande undervisningen rätt till individuell och gemensam elevvård samt de lagenliga tidsfristbundna elevvårdstjänster som beskrivs i lagen om elev- och studerandevård (rådgivning, psykolog och kuratorstjänster) samt eventuella tolkningstjänster. Tolkningstjänster kan också användas i umgänget med barnets vårdnadshavare.